

Rok 1915.

# Dziennik ustaw państwa

dla

## królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CVIII. — Wydana i rozesłana dnia 8. sierpnia 1915.

---

Treść: **№ 228.** Rozporządzenie cesarskie, którem wydaje się postanowienia co do zaopatrywania ludności w niezbędne przedmioty zapotrzebowania.

---

**228.**

### Rozporządzenie cesarskie z dnia 7. sierpnia 1915,

którem wydaje się postanowienia co do zaopatrywania ludności w niezbędne przedmioty zapotrzebowania.

Na zasadzie § 14. państwowej ustawy zasadniczej z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 141, postanawiam na czas trwania wyjątkowych stosunków, spowodowanych stanem wojennym, w miejsce rozporządzenia cesarskiego z dnia 1. sierpnia 1914, Dz. u. p. Nr. 184, co następuje:

#### Stwierdzanie zapasów.

##### § 1.

Upoważnia się polityczną władzę krajową do tego, aby bez naruszenia osobnych postanowień, jakie istnieją dla poszczególnych przedmiotów zapotrzebowania, zarządzała w każdym poszczególnym wypadku, albo też w powtarzających się regularnie odstępach czasu, stwierdzanie ilości zapasów niezbędnych przedmiotów zapotrzebowania.

Pod niezbędnymi przedmiotami zapotrzebowania rozumie się przytem, jak zresztą w ogólności w niniejszem rozporządzeniu, towary, służące do do zaspokojenia koniecznych potrzeb życiowych dla ludzi i na pożywienie dla zwierząt domowych, jak również rzeczy, z których takie towary się wytwarza.

##### § 2.

Po ogłoszeniu takiego zarządzenia obowiązani są wytwórcy, handlarze, domy składowe i przed-

siębiorstwa komunikacyjne, utrzymujące w zapasie niezbędne przedmioty zapotrzebowania w własnych lub cudzych ubikacjach, albo przechowujący je dla innych, donieść politycznej władzy powiatowej o ilości i rodzaju zapasów w ciągu oznaczonego w obwieszczeniu terminu.

Kto przechowuje zapasy, do kogo innego należące, jest obowiązany wymienić osobę, uprawnioną do rozporządzania nimi.

Polityczna władza powiatowa ma prawo także bez poprzedniego obwieszczenia zażądać od poszczególnych osób lub przedsiębiorstw, obowiązanych do udzielania wyjaśnień, wymienienia zapasów w ciągu pewnego oznaczonego terminu.

Polityczna władza krajowa ma prawo ograniczyć w obwieszczeniu stwierdzanie zapasów do tej kategorii obowiązanych do udzielania wyjaśnień, o których na podstawie rozmiarów ich przedsiębiorstwa można przypuszczać, że posiadają większe zapasy, albo upoważnić przy ogłaszaniu obwieszczenia do tego rodzaju ograniczenia polityczne władze powiatowe.

Polityczna władza powiatowa może w każdej chwili zapasy oglądać, a w razie zaniechania doniesienia lub skutecznego go niezgodnie z prawdą, stwierdzić je na koszt strony.

##### § 3.

Kto nie dostarczy żądanych od niego dat w ciągu wyznaczonego terminu, kto wzbrania się odpowiedzieć na skierowane do niego pytania lub da odpowiedź nie prawdziwą, będzie karany karą pieniężną do dwu tysięcy koron, albo aresztem do trzech miesięcy, o ile działanie to nie podlega surowszej karze.

**Zaopatrywanie ludności w niezbędne przedmioty użytkowe.**

**§ 4.**

Polityczna władza krajowa, a w nagłych wypadkach za jej upoważnieniem polityczna władza powiatowa, może zażądać od wytworców i handlarzy zapasów niezbędnych przedmiotów zapotrzebowania (§ 1., ustęp 2.) celem zaopatrzenia ludności, dla krajów, powiatów i gmin, oraz zobowiązywać wytworców i handlarzy do dostawy, jeżeliby inaczej, według uznania tych władz, zaopatrzenie ludności w takie przedmioty użytkowe było zagrożone.

Minister spraw wewnętrznych może zarządzić, że to prawo żądania będzie wykonywane także na rzecz Wojennego zakładu obrotu zbożem lub innych zakładów i przedsiębiorstw, przeprowadzających zarządzenia aprowizacyjne w interesie publicznym.

**§ 5.**

Władza polityczna (§ 4., ustęp 1.) winna przed powzięciem decyzji wejść w porozumienie z zarządem wojskowym.

Co do przedmiotów zapotrzebowania, znajdujących się w przechowaniu publicznych domów składowych, lub publicznego przedsiębiorstwa komunikacji, zarządzenie takie (§ 4.) może być wydane tylko za zatwierdzeniem lub za zleceniem Ministra spraw wewnętrznych.

Władza polityczna (§ 4., ustęp 1.) może już przed powzięciem decyzji zarządzić zabezpieczenie towarów.

**§ 6.**

Wynagrodzenie za zażądane towary w razie, jeśli dobrowolna ugoda nie przyjdzie do skutku, mają ustanowić sądy w postępowaniu niespornem, przy współdziałaniu zastępców tych instytucji, na rzecz których żąda się zapasów i o ile możliwości posiadaczy zapasów, po wysłuchaniu rzeczoznawców.

Rzeczoznawców należy z reguły zawiadamiać z pomiędzy stale zaprzysiężonych rzeczoznawców.

Gdy jest ustanowiona cena maksymalna na towar, wynagrodzenie nie powinno jej przekraczać; zresztą należy ustanowić wynagrodzenie po cenie zastosowanej.

Do rozstrzygnięcia jest powołany sąd powiatowy, w którego okręgu znajdują się zażądane towary. Zarządzenie może być zaczepione

rekursem w ciągu dni ośmiu. Przeciw rozstrzygnięciu drugiej instancyi dalszy środek prawny jest niedopuszczalny.

**§ 7.**

Władza polityczna (§ 4., ustęp 1.) może postanowić, że dostawa nie ulega skutek postępowania sądowego (§ 6.) zwłocze.

O ile inna umowa nie przyjdzie do skutku, należy zapłacić cenę przed dostawą gotówką lub zabezpieczyć zapłatę, która ma być uiszczona w ciągu czternastu dni od dnia dostawy. Gdy cena nie jest jeszcze przed dostawą ustanowiona, wówczas wysokość zabezpieczenia, jakie ma być dane, ustanawia władza polityczna (§ 4., ustęp 1.).

**Uwidocznienie i ustanowienie cen; zapewnienie obrotu targowego.**

**§ 8.**

Kto w sposób zarobkowy lub na targu trzyma na sprzedaż środki żywności lub je sprzedaje, winien w swym, dostępnym dla kupujących lokalu przedsiębiorstwa, na swem stanowisku sprzedaży lub placu targowym, w wyraźnie widocznem miejscu i w wyraźnie czytelnem piśmie, uwidocznic ceny za poszczególne środki żywności z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Jeśli towary sprzedaje się na wagę, winni sprzedający dozwalać bezpłatnego używania swych wag przez kupujących, do sprawdzania wagi sprzedanych artykułów.

Kto działa przeciw któremu z tych przepisów, będzie karany grzywną do dwu tysięcy koron, lub aresztem do trzech miesięcy.

**§ 9.**

Polityczna władza krajowa może przy ustanawianiu cen maksymalnych (taryfa maksymalna) dla drobnej sprzedaży artykułów, należących do najniezbędniejszych potrzeb życia codziennego, odstąpić od postępowania, przewidzianego w § 51., ustęp 3. ustawy przemysłowej.

**§ 10.**

Polityczna władza krajowa i za jej upoważnieniem polityczna władza powiatowa, może w interesie zaopatrywania ludności zmieniać lub uzupełniać przepisy targowe, z wyjątkiem taryfy należytości targowych.

Gmina miejscowości targowej ma przed otwarciem targu ustanawiać przez swe organa



dopuszczalne na czas trwania targu ceny sprzedażne środków żywności, i to zarówno dla hurtowego jak i dla drobnego handlu, ogłosić je na placu targowym i starać się odpowiednimi środkami o ich przestrzeganie, w razie potrzeby także przez natychmiastowe usunięcie z targu.

### § 11.

1. Kto kogoś odwodzi od udania się na targ z niezbędnymi przedmiotami zapotrzebowania, by zmniejszyć zaopatrzenie targu;

2. handlarz, który w drodze na targ odkupuje od udającego się na targ niezbędne przedmioty zapotrzebowania, sprowadzane przezeń na targ;

3. kto sprzedaje lub kupuje przed rozpoczęciem się urzędowych godzin targowych przyniesione na targ niezbędne środki zapotrzebowania;

4. kto przekracza ogłoszone na placu targowym jako dopuszczalne ceny sprzedażne środków żywności, lub inne ustanowione ceny maksymalne,

będzie karany grzywną do dwu tysięcy koron, lub aresztem do trzech miesięcy, zaś przy okolicznościach obciążających, grzywną do pięciu tysięcy koron, lub aresztem do sześciu miesięcy, o ile działanie nie ulega surowszej karze. Winny może być w wypadkach oznaczonych pod l. 3. i 4. wykluczony z targu na zawsze lub na pewien czas.

Tym samym karom ulegają osoby, które podlegają do jednego z wymienionych karygodnych działań, lub w ich dokonaniu współdziałają.

### Naruszenie obowiązku dostawy.

#### § 12.

1. Kto narusza rozmyślnie obowiązek, polegający na dostarczaniu niezbędnych przedmiotów zapotrzebowania, a uzasadniony umową, zawartą z władzą publiczną albo poleceniem, wydanym przez władzę na zasadzie § 4;

2. subliwerant, pośrednik lub funkcyjnarusz, zatrudniony przy takiej dostawie, który naruszeniem swych obowiązków naraża rozmyślnie na szwank odnośne świadczenie, lub je udaremnia,

będzie karany za występki ścisłym aresztem od jednego miesiąca do jednego roku. Obok kary na wolności można nałożyć karę pieniężną aż do dwudziestu tysięcy koron.

### Zatajenie zapasów.

#### § 13.

Kto wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi do udzielania wyjaśnień zataja rozmyślnie przed

władzą będące w jego posiadaniu, lub przechowaniu zapasy niezbędnych przedmiotów zapotrzebowania, będzie karany za występki ścisłym aresztem od jednego miesiąca do jednego roku. Obok kary na wolności można nałożyć karę pieniężną aż do dwudziestu tysięcy koron.

Tej samej karze podlegają osoby, które działają w zastępstwie obowiązanych do wyjaśnień i staną się winnymi tego rodzaju zatajenia.

### Podbijanie cen.

#### § 14.

1. Kto wykorzystując spowodowane stanem wojennym nadzwyczajne stosunki, żąda za niezbędne przedmioty zapotrzebowania widocznie nadmiernych cen, będzie karany za przekroczenie aresztem od jednego tygodnia do sześciu miesięcy. Obok kary na wolności można nałożyć grzywnę do dwóch tysięcy koron.

2. Powrotny winowajca będzie karany za występki ścisłym aresztem od jednego miesiąca do jednego roku. Obok kary na wolności można nałożyć grzywnę aż do dwudziestu tysięcy koron.

#### § 15.

1. Handlarz, który przy zakupywaniu niezbędnych przedmiotów zapotrzebowania na targach, na ulicy lub od domu do domu, ofiaruje wyższe od żądanych przez sprzedającego ceny lub, gdy nie żąda się oznaczonej ceny, ofiaruje wyższe od przyjętych dotąd cen, by sobie zapewnić nabycie towaru lub pierwszeństwo dla przyszłych zakupów przed innymi kupującymi, będzie karany za przekroczenie aresztem od jednego tygodnia do sześciu miesięcy. Obok kary na wolności można nałożyć karę pieniężną do dwu tysięcy koron.

2. Powrotny winowajca będzie karany za występki ścisłym aresztem od jednego miesiąca do jednego roku. Obok kary na wolności może być nałożona kara pieniężna do dwudziestu tysięcy koron.

Tym samym karom ulegają osoby, które stają się winnymi takiego działania przy zakupowania dla handlarza.

#### § 16.

Kto się zjawia z innymi, by w wyzyskaniu wyjątkowych stosunków, spowodowanych stanem wojennym, żądać za niezbędne przedmioty zapotrzebowania cen widocznie nadmiernych, będzie karany za występki ścisłym aresztem od jednego miesiąca do jednego roku. Obok kary na wolności może być nałożona grzywna do dwudziestu tysięcy koron.

## § 17.

1. Kto niezbędne przedmioty zapotrzebowania uszkadza, niszczy lub czyni bezwartościowymi, by zmniejszyć podaż takich przedmiotów;

2. kto celem podbicia ceny do nadmiernej wysokości, skupuje niezbędne przedmioty zapotrzebowania, albo ogranicza ich wytwarzanie lub handel nimi;

3. kto rozpuszcza nieprawdziwe wiadomości, albo też używa innego środka wprowadzenia w błąd, celem wywołania drożyzny niezbędnych przedmiotów użytkowych,

będzie karany za występki ścisłym aresztem od jednego miesiąca aż do jednego roku. Obok kary na wolności można nałożyć grzywnę aż do dwudziestu tysięcy koron.

### Przepadek zapasów, utrata uprawnienia przemysłowego i opublikowanie wyroku.

## § 18.

W przypadkach zasądzenia po myśli § 3. lub §§ 8., 11. do 17. można orzec w wyroku przepadek należących do winowajcy zapasów na rzecz państwa.

W wypadkach zasądzenia w myśl §§ 8. i 11. do 17. można orzec także o utracie uprawnienia przemysłowego na zawsze lub na czas oznaczony.

## § 19.

Gdy opublikowanie zasądzenia za podbijanie cen jest wskazane ze względu na interes publiczny, oznacza sąd w wyroku jedno lub więcej pism drukowanych, w których orzeczenie ma się opublikować jednorazowo na koszt winnego. Sąd może obok lub zamiast ogłoszenia w pismach drukowanych zarządzić, że orzeczenie będzie przybite publicznie w gminach, gdzie winny mieszka i gdzie popełnił karygodną czynność.

Jeśli za tem przemawiają szczególne powody, należy opublikować także motywa wyroku.

### Postanowienia ogólne.

## § 20.

Przeciw zarządzeniom, wydanym na podstawie postanowień §§ 1., 2., 4., 5., 7., 9. i 10., ustęp 1., przez władze polityczne i przeciw zarządzeniom, wydanym na podstawie § 10., ustęp 1., przez gminę miejscowości targowej, odwołanie nie jest dopuszczalne. Zastrzega się jednakże przelóżonej władzy politycznej

zbadanie z urzędu wszystkich zarządzeń i w razie potrzeby wydanie odpowiednich zleceń.

## § 21.

Postępowanie z powodu czynów karygodnych, wymienionych w §§ 3., 8. i 11. należy do politycznych władz powiatowych, postępowanie z powodu czynów karygodnych, wymienionych w §§ 12. do 17., do sądów.

Co do przekroczeń, podpadających pod zakres działania władz politycznych, mogą być wydawane stosownie do rozporządzenia ministerjalnego z dnia 1. marca 1915, Dz. u. p. Nr. 49, zarządzenia karne bez poprzedniego postępowania.

### Postanowienia końcowe.

## § 22.

Upoważnia się rząd do zmiany lub uzupełnienia w drodze rozporządzenia postanowień tego rozporządzenia cesarskiego, do uchylenia jego mocy obowiązującej w całości lub w części, dla całego obszaru królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, albo tylko dla poszczególnych obszarów administracyjnych.

## § 23.

To rozporządzenie cesarskie nie narusza wydanych z powodu wojny osobnych przepisów o stwierdzaniu zapasów, cenach maksymalnych i obowiązku dostawy.

## § 24.

To rozporządzenie cesarskie wchodzi w życie trzeciego dnia po dniu ogłoszenia. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie cesarskie z dnia 1. sierpnia 1914, Dz. u. p. Nr. 194.

Wykonanie poruczam Ministrowi spraw wewnętrznych w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministrami.

Wiedeń, dnia 7. sierpnia 1915.

### Franciszek Józef wkr.

Stürgkh wkr.

Georgi wkr.

Hochenburger wkr.

Heinold wkr.

Forster wkr.

Hussarek wkr.

Trnka wkr.

Schuster wkr.

Zenker wkr.

Engel wkr.

Morawski wkr.